

2020-11-03

Kollektiv- trafikplan

2021-2023

Dorotea kommun
Kraapohken tjielte

Diarienummer: KS-2020-0209-501
Beslutad av: Kommunfullmäktige
Datum: 2020-xx-xx, § x

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Kollektivtrafikens roll.....	3
Rollfördelning stomlinje- och inomkommunal trafik.....	3
Nuläge Trafikutbud.....	3
Stomlinjer.....	4
Inomkommunala linjer.....	4
Kompletteringstrafik/Ringbilar.....	5
Skolskjutsar.....	6
Färdtjänst.....	6
Riksfärdtjänst.....	6
Kollektivtrafikens styrkor och svagheter.....	7
Läget i infrastrukturen.....	7
Resandeunderlag.....	8
Samordning.....	9
Kostnader.....	9
Befintliga avtal.....	10
Mål.....	10
Kollektivtrafikens roll.....	11
Trafiksäkerhet.....	11
Åtgärder.....	11
Beställning.....	12
Justeringar/förändringar av befintlig trafik inför höstterminen 2021.....	12
Justeringar/förändringar av befintlig trafik inför tidtabellskiftet i december 2021.....	12

Inledning

Kollektivtrafikplanen beskriver nuläget i den kollektivtrafik som bedrivs i kommunen. I planen ska kommunens målsättning med trafiken och eventuella utvecklingsplaner anges. Om det finns kända behov av justeringar i närtid, till exempel vid närmaste hösttermins start eller vid den årliga tidtabelljusteringen i december ska beställning av dessa justeringar finnas med i planen.

Kollektivtrafikens roll

Kollektivtrafiken i Dorotea kommun används främst för skolresor och gods. Målsättningen är att den också ska nyttjas av andra kommunmedborgare som behöver nå centralorten för ärenden eller resa vidare ut i länet och landet. Linje 436 som går till och från Borgafjäll är viktig ur turistisk synpunkt. Tanken är också att den linjeburna trafiken i samverkan med ringbilstrafik i vissa fall ska kunna ersätta färdtjänstresor.

Rollfördelning stomlinje- och inomkommunal trafik

Stomlinjetrafiken är mycket viktig för kommunen både ur gods- och persontrafiksynpunkt. Då kommunen inte har någon egen gymnasieskola nyttjas stomlinjerna av gymnasieelever. Vissa linjer nyttjas för dagliga resor till och från gymnasiet och vissa för veckoslutspendling. Stomlinjerna ger kommunborna resmöjligheter ut i länet och vidare ut i landet samt besökare möjlighet att nå kommunen.

Den inomkommunala linjetrafiken utgår från Dorotea samhälle och betjänar kommunens större byaområden. Trafiken är samordnad med Strandenskolans start- och stopptider.

Dorotea busstation fungerar som knutpunkt för stomlinjerna och de inomkommunala linjerna.

Nuläge Trafikutbud

Från och med 1 januari 2021 är antalet inomkommunala linjer reducerade till tre. Skolskjutsverksamheten har utökats och antalet ringbilar har blivit fler.

Linje 63, 44, och 14 ger kommunborna möjligheten att göra dagsresor till Umeå och Lycksele för till exempel lasarettbesök, kurser och konferenser. Linje 45 ger resmöjligheter till Östersund och Gällivare och har stor betydelse för godstransport efter sträckan. Linje 46 och 47 nyttjas främst av gymnasieelever som studerar i Vilhelmina respektive Strömsund men även för viss arbetspendling.

Stomlinjer

Linje 44	Dorotea Åsele
Turer	En dubbeltur, måndag - fredag
Uppgift	Koppling till linje 14 mot Umeå samt linje 34 mot Lycksele, person- och godstransport

Linje 44 upphandlas för ny avtalsperiod med trafikstart 11 november 2021. Eventuella förändringar är i dagsläget inte kända.

Linje 45	Östersund Gällivare
Turer	Två dubbelturer, måndag - söndag
Uppgift	Person- och godstransport

Linje 46	Dorotea Vilhelmina
Turer	En dubbeltur, måndag - fredag
Uppgift	Person- och godstransport

Linje 46 upphandlas för ny avtalsperiod med trafikstart 11 november 2021. Eventuella förändringar är i dagsläget inte kända.

Linje 47	Dorotea Hoting
Turer	En dubbeltur, måndag - fredag
Uppgift	Koppling till linje 142 mot Strömsund, persontransport

Linje 63	Dorotea Umeå
Turer	Två dubbelturer, måndag - söndag
Uppgift	Person- och godstransport

Inomkommunala linjer

Tre inomkommunala linjer trafikerar kommunen. Linje, 436, 440 samt 442. De linjerna når kommunens större byar och de fyra byabutikerna som är belägna i Västra Ormsjö, Avasjö, Lajksjö och Svanabyn. Trafiken nyttjas av de flesta skolskjutsleverna vid Strandenskolan.

Linje 436	Dorotea - Borgafjäll/Borga
Turer	En dubbeltur, måndag - fredag Turen utgår från och ankommer till Borga på torsdagar En dubbeltur med godsbuss tisdag och torsdag En dubbeltur till Högland på fredagar, skoltid En tur Dorotea-Borga, söndag em En tur Borga-Dorotea, fredag em

Uppgift Person- och godstransport, turisttrafik

Linje 440	Dorotea - Lavsjö - Grynberget
Turer	En dubbeltur, måndag - fredag, skoltid En enkeltur Dorotea-Lavsjö Grynberget måndag-fredag - skoltid

Uppgift Persontransport

Linje 442	Dorotea - Svanabyn
Turer	En dubbeltur, måndag -fredag, skoltid En enkeltur Dorotea-Svanabyn, måndag-fredag, skoltid
Uppgift	En dubbeltur måndag och onsdag, under skolornas lov Person- och godstransport

Kompletteringstrafik/Ringbilar

De områden som inte har linjetrafik trafikeras med Ringbil. Ringbilens tider är i vissa fall anpassade att möta upp linjetrafik och i övrigt placerade i tid så att resande ska ges möjlighet att uträtta ärenden i Dorotea samhälle.

R 660	Dorotea Åsele Solberg
Turer	Söndag
Uppgift	Ansluter till koppling till/från Ö-vik (ingen koppling finns till och från Borgafjäll)
R 665	Brännåker Högländ
Turer	Måndag till och med fredag, helår
Uppgift	Ansluter mot linje 436
R 666	Rajastrand Högländ
Turer	Måndag till och med fredag, helår
Uppgift	Ansluter mot linje 436
R 668	Granåsby Svanavattnet
Turer	Mån-fre, skoltid Mån, ons, under skolornas lov
Uppgift	Ansluter mot linje 442
R 669	Häggås Mårdsjö Dorotea
Turer	Mån-fre, helår
Uppgift	Transport till och från Dorotea
R 670	Bellvik Lövstrand Dorotea
Turer	Mån-fre, helår
Uppgift	Transport till och från Dorotea
R 771	Dorotea Åsele
Turer	Lördagar, helår
Uppgift	Ansluter mot linje 14 till Umeå

R 789	Ullsjöberg Dorotea
Turer	Mån-fre helår
Uppgift	Transport till och från Dorotea
R 790	Borgafjäll Dorotea
Turer	Fredag, helår mot Borgafjäll Söndag/helgdag, helår mot Dorotea
Uppgift	Anslutning linje 63 och 45
R 791	Fjälltuna Dorotea
Turer	Mån-fre, helår
Uppgift	Transport till och från Dorotea
R 799	Åsele Dorotea
Turer	Mån-Fre helår koppling linje 14 från Umeå
Uppgift	Koppling från linje 14 till Dorotea Beställning senast 1 timme före avresa

Skolskjutsar

Skolskjuts med taxi (ej linjetrafik) anordnas för elever från Sörstrand, Bellvik, Nappsjö/Vägsjö, Mäntorp, Spejares och Kronhöffers mot Strandenskolan.

Från Rajastrand och från Borga/Avasjö utgår skolskjuts (ej linjetrafik) mot Riskbäcks skola.

Särskoleskjuts utgår mot Vilhelmina.

Färdtjänst

Färdtjänst ska primärt betraktas som en del i det kollektiva trafiksystemet och ett komplement till linjetrafiken och definieras på följande sätt:

”Färdtjänst är en kompletterande transportform, som efter behovsprövning är tillgänglig för personer som på grund av funktionshinder, som inte endast är tillfälliga, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.”

Målsättningen är att befintlig linjetrafik och/eller ringbilar ska nyttjas i första hand och så långt det är möjligt.

Riksfärdtjänst

Med riksfärdtjänst avses resor från Dorotea kommun till en annan kommun inom Sverige, där Dorotea kommun lämnar ersättning för kostnader utöver normala reskostnader för personer som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt.

Syftet med riksfärdtjänsten är att ge personer med stort och varaktigt funktionshinder möjlighet att göra längre resor inom landet till normala kostnader. Resorna kan ske med flyg, tåg och andra allmänna kommunikationer samt med taxi eller specialfordon.

Prövning av tillstånd sker alltid med utgångspunkt att den allmänna kollektivtrafiken ska nyttjas i första hand.

Detta innebär att resan kan ta lika lång tid som om man hade rest med buss. Man kan också få resa tillsammans med andra personer, precis som man gör i kollektivtrafiken.

Kollektivtrafikens styrkor och svagheter

Den inomkommunala trafikens samordning med skoltiderna för Strandenskolan i Dorotea samhälle och Gymnasieskolan i Vilhelmina är positiv ur ekonomisk synvinkel men negativt ur tillgänglighetssynpunkt i övrigt. Trafik med ankomst ca 07.30 till Dorotea gör det svårt att marknadsföra trafiken för resande som vill nyttja annan service på centralorten.

För boende ute i kommunens byar skulle det vara bättre om trafiken anlände 09.30. Det skulle passa tiden för avresa med linje 45 och 63 och om man reser för ärenden på centralorten så har den mesta servicen öppnat vid den tiden på dagen.

För eventuell arbetspendling in till Dorotea samhälle skulle trafiken behöva anlända före 06.30.

Läget i infrastrukturen

Dorotea busstation fungerar som knutpunkt för linje 45 och 63, som båda angör två ggr per dag. Tillsammans med övrig trafik som också angör har Dorotea busstation vid vissa tider på dagen hög aktivitet med många resenärer och godsomlastning.

Den inomkommunala trafiken har förutom busstationen en (1) fast hållplats på samhället, vid Parkvägen. I byarna och längst väg 1052 finns ett antal väntkurar. Skolelevernas av- och påstigningsplatser kan variera från läsår till läsår, beroende på elevunderlag. Säkra på- och avstigningsplatser för skoleleverna planeras kontinuerligt med trafikutövarna.

Den närmaste flygplatsen är South Lapland Airport som ligger drygt 5 mil från Dorotea samhälle. Flygtaxi kan beställas till via South Lapland Airport och subventioneras till en del av kommunen. Därefter ligger de närmaste flygplatserna i Lycksele och Östersund. Ingen av dessa flygplatser nås med direkt linjetrafik.

Inlandsbanan går genom Dorotea samhälle. Den trafikeras mestadels av gods men sommartid går viss turisttrafik.

Trafikverkets har sedan ett flertal år tillbaka en plan för en upprustning av väg E45 genom Dorotea. De planerade förändringarna ska skapa en attraktiv tätort med ökad trafiksäkerhet, ökad tillgänglighet och en trygg miljö för oskyddade trafikanter. Kommunen kommer i samband med detta att bygga om torget. Det inledande samrådet skedde under hösten 2015. Kommunstyrelsen har efter det första samrådet ställt sig bakom ett antal förslag gällande gestaltning av torget samt lämnat vissa synpunkter på den föreslagna genomfarten, främst när de gäller området i centrum. Trafikverkets arbete har skjutits fram år från år. I nuläget ligger byggstart planerad till 2022.

I samråd med Trafikverket har två nya hållplatser för inomkommunal linjetrafik diskuterats. Då behovet av på- och avstigningsplats varierar, ibland från år till år, beroende på elevunderlaget föreslås efter senaste samrådet i oktober 2015 från kommunens och trafikutövarnas sida att man ska avstå från att anlägga två fasta hållplatser. Från kommunens och näringsens sida har det också påtalats behov av hållplats för turistbussar i centrum.

Kommunen har sedan ett antal år tillbaka färdigställt ett detaljplaneområde i Avasjö för fast boende, handel och service. Området har börjat bebyggas. I detaljplanen finns en tänkt busshållplats. Den är ännu inte uppförd.

Resandeunderlag

Större delen av de resande är skolelever. Både när det gäller inomkommunal trafik och stomlinjetrafik. Det är också ett betydande antal övriga resenärer på stomlinjerna som har sin knutpunkt i Dorotea, linje 44, 45, 46, 47 och 63.

Om stomlinjetrafiken även fortsättningsvis är tidsanpassad så att det till exempel går att åka tur och retur till Umeå och Lycksele för lasarettbesök, möten och andra aktiviteter finns stora möjligheter för ökat resande. Högre miljö- och säkerhetsmedvetande hos både yngre och äldre bidrar till att resandet kan öka med tiden.

Från och med 1 januari 2021 har kommunen upphandlat skolskjuts för de elever som ska gå i Risbäcks fjällskola. Det går då en taxi till och från Rajastrand och en mindre buss till och från Borga/Avasjö. Linje 436 nyttjas då elever i klass 3-6 tillbringar en dag i veckan på Strandenskolan i Dorotea.

Samordning

Dorotea kommun har två skolor, Strandenskolan i Dorotea samhälle och Risbäcks fjällskola. Större delen av de resande eleverna som går på Strandenskolan kan nyttja linjetrafiken som är anpassad till skolornas start- och stopptider. Den lokala trafiken är så långt det går anpassad för att möta upp stomlinjetrafiken. Färdtjänst sker till största delen i närheten av eller inom Dorotea tätort. Den är därför svårare att samordna med befintlig kollektivtrafik.

I samband med skoltidsprojektet, som genomfördes 2005, startade samverkan mellan kommunen och Region Västerbotten (då Landstinget) om en dubbeltur till Vilhelmina varje morgon, skoltid. Turen från Dorotea till Vilhelmina blev upphandlad som en förlängning av tur 436 där samma fordon och chaufför efter att ha lämnat elever vid Strandenskolan, fortsätter till Vilhelmina för att anlända där i lämplig skoltid. Återtur sker vid 14.15. I dag upphandlas den turen separat av Region Västerbotten. Senaste upphandlingen har resulterat i att nuvarande upplägg rent praktiskt blir detsamma bortsett från att det är linje 442 från Svanabyn, som byter benämning och blir linje 46 efter att ha lämnat av eleverna vid Strandenskolan.

Kostnader

Kostnader	2018	2019	2020-06-30
Kollektivtrafikkostnad	3 951 000 kr	4 377 299	2 185 960 kr
Bidrag för fjälltrafik linje 436	892 000 kr	789 000 kr *	
Bidrag för godsrumsfordon linje 436		100 000 kr *	
Kostnader för skolskjuts grundskola	759 700 kr	783 800 kr	416 615 kr
Kostnader för skolskjuts till annan kommun grundskola	254 217 kr	286 500 kr **	
Skolkort gymnasieelever	451 700 kr	340 646 kr	159 681 kr
Färdtjänst	462 917 kr	571 723 kr	155 378 kr
Riksfärdtjänst	256 271 kr	229 546 kr	49 599 kr

Kostnaderna per 2020-06-30 redovisas övergripande.

Bidragen markerade med * är inbakade i kollektivtrafikkostnaden.

Kostnad för skolskjuts till annan kommun grundskola, markerade med** är redovisad tillsammans med kostnaden för skolskjuts grundskola.

Lägre kostnader för skolskjuts beror på förändrat resandebehov.

Att kostnaderna för färdtjänst och riksfärdtjänst ligger lågt på halvårsbasis 2020 förklaras av den pågående coronaepidemin.

Budget för kollektivtrafiken 2021 ligger på 2 487 000 kr. Att kostnaderna beräknas lägre än tidigare år beror på kommunens beslut att minska antalet linjer till från sju till tre.

Delar av innevarande budget för kollektivtrafik kommer därför att behöva omfördelas för ökade kostnader avseende skolskjuts. Skolskjutsarna upphandlas under hösten 2021 för trafikstart 1 januari 2021.

Befintliga avtal

Linjetrafik

Samtliga inomkommunala linjer (tre stycken) har upphandlats under 2020 med trafikstart 1 januari 2021. Sträckorna trafikeras av Marcussons busstrafik AB.

Region Västerbotten står enligt överenskommelse för 50% av underskottet på linje 436.

Skolskjutsar

Skolverksamheten har fram till sista december 2020 avtal med Taxisamordning i Dorotea AB på sträckor som inte nås av nuvarande linjetrafik samt en särskoleskjuts över kommungräns. De sträckor som fortfarande är aktuella kommer att ingå i nytt avtal om skolskjuts med trafikstart 1 januari 2021. Upphandling sker under hösten 2020.

Färdtjänst

Färdtjänst med beställningscentral har upphandlats under hösten 2020. Taxisamordningen i Dorotea AB vann upphandlingen. Avtal har tecknats från och med 1 november 2020 till och med 31 oktober 2024.

Riksfärdtjänst

Avtal är tecknat med Riksfärdtjänsten i Sverige AB. Avtalet har en uppsägningstid på sex månader.

Mål

Dorotea kommun har som ambition att alla kommunmedborgare ska ha resandemöjligheter till centralorten och/eller närmaste serviceort. Trafiken ska vara samordnad med övrig linjetrafik och Region Västerbottens stomlinjer för att uppnå effektiv nyttjandegrad av alla trafikslag i kommunen och regionen. De områden som inte kan försörjas av lokala eller regionala linjer ska trafikeras av efterfrågestyrd kompletteringstrafik, den så kallade ringbilen.

Löpande dialog med Region Västerbotten om samverkan är viktig för att stomlinjetrafiken som idag passerar och/eller angör Dorotea busstation även fortsättningsvis ska svara mot behov hos medborgarna och kommunens näringsliv när det gäller resmöjligheter och godstransporter. Kommunen ska verka för att stomlinjetrafiken även fortsättningsvis ska vara anpassad så att det är möjligt för resande att nå Umeå, Lycksele och Östersund för aktiviteter över dagen. Det är också avgörande att stomlinjetrafiken har avgångar som stämmer med start- och sluttiderna för gymnasieskolorna i Strömsund och Vilhelmina, så att eleverna kan bo kvar i Dorotea kommun under gymnasietiden.

Turistbefrämjande trafik ska även fortsättningsvis finnas till Borgafjällområdet.

Trafiksäkerheten vid bytespunkter och i den inom kommunala linjetrafiken ska bibehållas och förbättras där så behövs.

Elevtransporter ska utföras så säkert, samhällsekonomiskt kostnads- och miljöeffektivt som möjligt.

Färdtjänst och riksfärdtjänst ska så långt det är möjligt samordnas med befintlig linjetrafik.

Kollektivtrafikens roll

Den kollektivtrafik som kommunen väljer att bekosta ska täcka upp så många resandebehov som möjligt. Den största gruppen resande inom kommunen och i närområdet är i dagsläget grundskole- och gymnasieelever. De inomkommunala tidtabellerna ska därför vara anpassade efter skolornas start och stopptider.

Så långt det går ska också den befintliga kollektivtrafiken nyttjas i stället för färdtjänst- och sjukresor.

Trafiksäkerhet

På- och avstigning sker vid fastställda uppsamlingsplatser eller annan påstigningshallplats som fastställts. Där linjetrafik finns nyttjas befintliga linjetrafikhållplatser. Målsättningen är att varje läsår anordna en träff med trafikutövarna. Där diskuteras elevernas säkerhet, både vad gäller på- och avstigning men också säkerhet under färd. Trafikutövarna anordnar också säkerhetsutbildning för nya elever. Där får de bland annat lära sig hur de utrymmer ett fordon vid olycka.

Åtgärder

Den inomkommunala trafiken ska samordnas så att den kan nyttjas för skoltrafik så långt det är möjligt. Vissa kortare linjer har beroende på sjunkande elevunderlag och få resande i övrigt från och med 1 januari 2021 ersatts med skolskjuts och utökad ringbilstrafik.

Trafiken ska vara samordnad med övrig linjetrafik och landstingets stomlinjer för att uppnå effektiv nyttjandegrad av alla trafikslag i kommunen och regionen. De områden som inte kan försörjas av lokala eller regionala linjer ska trafikeras av efterfrågestyrd kompletteringstrafik, den så kallade ringbilen.

I samband med den nya avtalsperioden har översyn av ringbilstrafiken skett. Tydligare annonsering på kommunens hemsida samt annonsering i lokalt annonsblad ska genomföras. Hemtjänstens personal ska informeras med jämna mellanrum. De träffar kontinuerligt presumtiva resenärer och kan hjälpa till med information om vilka resandemöjligheter som finns från kommunens byaområden.

Fortsatt samråd kommer hållas med Trafikverket gällande genomfart Dorotea samhälle. Enligt Trafikverkets nuvarande tidsplan ska arbetet påbörjas under 2022.

Samverkan med Tekniska enheten och skolskjutsansvarig sker kontinuerligt för översyn av inomkommunala hållplatser i övrigt. Förutom planering och tillståndssökande för nya hållplatser ska hållplatser som inte längre nyttjas plockas bort.

Beställning

Justeringar/förändringar av befintlig trafik inför höstterminen 2021

Senast 17 maj 2021 ska kommunen lämna in önskemål om justeringar/förändringar i trafiken inför ht 2021.

I skrivande stund finns inga kända behov av förändringar.

Justeringar/förändringar av befintlig trafik inför tidtabellskiftet i december 2021

Senast 6 september 2021 ska kommunen lämna in önskemål om justeringar/förändringar i trafiken tidtabellskiftet i december 2021.

I skrivande stund finns inga kända behov av förändringar.

Justeringar enligt ovan kommuniceras via kommunens kontaktperson för Länstrafiken i Västerbotten. Beslut om smärre justeringar får tas på delegation. Större förändringar presenteras kommunstyrelsen för beslut.